

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ята секція

**СПРАВА «ОЛЕКСАНДР СМІРНОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF ALEKSANDR SMIRNOV V. UKRAINE)**

(Заява № 38683/06)

Рішення

СТРАСБУРГ

15 липня 2010 року

ОСТАТОЧНЕ

15/10/2010

*Це рішення набуло статусу остаточного відповідно до умов,
визначених пунктом 2 статті 44 Конвенції. Текст рішення може
підлягати редакційним правкам.*

У справі «Олександр Смирнов проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), *Голова*,

Карел Юнгвірт (Karel Jungwiert),

Райт Маруст (Rait Maruste),

Марк Вілігер (Mark Villiger),

Ізабель Берро-Лефевр (Isabelle Berro-Lefevre),

Миряна Лазарова-Трайковська (Mirjana Lazarova Trajkovska),

Ганна Юдківська (Ganna Yudkivska), *судді*,

а також Клаудія Вестердік (Claudia Westerdiek), *Секретар секції*,

після наради за зачиненими дверима 22 червня 2010 року,

постановляє таке рішення:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена за заявою (№ 38683/06), поданою до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянином України п. Олександром Володимировичем Смирновим (далі — заявник) 15 вересня 2006 року.

2. Заявник, якому надавалася правова допомога, був представлений пані А. Мукавою, юристом із м. Харкова. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — п. Ю. Зайцевим.

3. Заявник стверджував, зокрема, що він зазнав поганого поводження з боку працівників міліції та що органи державної влади не провели належного розслідування за його скаргами щодо цього.

4. 5 березня 2009 року Суд вирішив повідомити Уряд про заяву. Також Суд вирішив розглядати питання щодо суті та прийнятності заяви одночасно (пункт 3 статті 29 Конвенції).

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

5. Заявник, 1970 року народження, проживає у м. Євпаторії.

A. Стверджуване погане поводження та пов'язані з ним події

6. 26 березня 2002 року заявника було заарештовано за підозрою у вчиненні крадіжки. Його було доставлено до Євпаторійського опорного пункту охорони правопорядку № 8, де працівники міліції

провели особистий обшук заявника, за результатами якого в присутності двох понятих виявили два пакети опіуму. У протоколі обшуку і виїмки, який, як вбачалося, містив належний заявнику підпис, зазначалось про визнання заявником факту придбання наркотиків для власного споживання. Однак, як тільки виїмку наркотиків було задокументовано, заявник порізав собі шию кільцем для ключів на знак протесту. Працівники міліції викликали швидку допомогу, яка зафіксувала ушкодження як таке, що належить до легких, і надала заявнику необхідну допомогу.

7. До заявника було застосовано триденний адміністративний арешт на час встановлення усіх обставин правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, вчинення якого припускалось.

8. Того ж дня заявника було доставлено до Євпаторійського міського відділу внутрішніх справ, де, як стверджував заявник, працівник міліції Р. жорстоко побив його.

9. За твердженнями заявника, Р. вимагав від нього не подавати жодних скарг в обмін на обіцянку, що міліція «закриє очі» на будь-які його майбутні правопорушення. Заявник погодився.

10. 26 березня 2002 року заявника було поміщено до Ізолятора тимчасового тримання Євпаторійського МВ ГУ МВС України в Автономній Республіці Крим, де він тримався у камері приблизно з 12 особами. Згідно з журналом реєстрації він прибув туди без видимих тілесних ушкоджень. Протягом трьох днів тримання під вартою заявник не звертався та не отримував медичної допомоги.

11. 29 березня 2002 року заявника було звільнено.

12. 15 квітня 2002 року заявник звернувся до травматолога Євпаторійської міської лікарні зі скаргами на біль у грудях; йому було призначено певне антибактеріальне лікування.

13. Після того як заявник неодноразово звертався по медичну допомогу через постійний біль, 22 квітня 2002 року йому було діагностовано пост-травматичну міжреберну невралгію та підшкірне болісне затвердіння з обох сторін грудної клітини. Він сказав лікарю, що 13 квітня 2002 року випадково впав на сходах.

14. 25 квітня 2002 року заявника було госпіталізовано з таким діагнозом: правостороння пневмонія нижньої долі, перелом середньої третини грудини і закритий перелом сьомого ребра з правої сторони. Заявник проходив курс стаціонарного лікування до 8 травня 2002 року.

В. Розслідування стверджуваного поганого поведження

15. 22 січня 2003 року заявник подав скаргу до прокуратури м. Євпаторії, зазначивши, що 26 березня 2002 року його було побито працівником міліції Р., в результаті чого він отримав переломи кількох

ребер. Затримку в поданні цієї скарги він пояснив домовленістю з Р. (див. п. 9 вище), яку він вважав розірваною.

16. 29 січня 2003 року лікарня, в якій заявник проходив лікування, на запит заступника прокурора м. Євпаторії надала усі документи, які стосувались лікування заявника (зокрема, рентгенівські знімки, історію хвороби та інші медичні записи). Як було встановлено пізніше в ході розслідування, зміст цих документів ніколи не відображався у матеріалах слідства.

17. Загалом, за період з січня 2003 року по грудень 2007 року за скаргами заявника прокурор м. Євпаторії 13 разів відмовляв у порушенні кримінальної справи щодо Р. Усі ці відмови були в подальшому скасовані прокурором Автономної Республіки Крим або Генеральним прокурором України як незаконні, передчасні та необґрунтовані.

18. Основні слідчі дії, які були проведені, та недоліки, на які вказували органи прокуратури вищого рівня, можна викласти наступним чином.

19. У січні 2003 року прокурор м. Євпаторії допитав працівника міліції Р. і слідчого, в провадженні якого перебувала кримінальна справа щодо самого заявника. Вони заперечували проти стверджуваного поганого поведження.

20. У жовтні 2003 року були допитані лікарі швидкої допомоги, які надавали заявнику медичну допомогу в зв'язку з порізом горла 26 березня 2002 року. Вони зазначили, що заявник жодним чином не скаржився щодо поганого поведження і поріз як такий був незначним ушкодженням. Було також допитано терапевта, який госпіталізував заявника у квітні 2002 року. Він пояснив, що не може пригадати жодних деталей.

21. Приблизно в той же час було виявлено відсутність медичної документації, раніше наданої лікарнею.

22. У лютому 2004 року прокурор Автономної Республіки Крим дав негативну оцінку діям працівників прокуратури нижчого рівня у зв'язку з тим, що ані заявника, ані членів його родини допитано не було. Серед інших недоліків він вказав на те, що не було проведено судово-медичну експертизу для встановлення характеру, дати та тяжкості ушкоджень, щодо яких скаржився заявник.

23. На ці недоліки вказувалося у червні, серпні та листопаді 2004 року.

24. 25 листопада 2004 року було проведено судово-медичну експертизу з метою встановлення, яка із версій заявника щодо дати заподіяння та походження його ушкоджень — в результаті стверджуваного побиття 26 березня 2002 року чи в результаті випадкового падіння 13 квітня 2002 року — була більш ймовірною. Експертиза обмежувалася дослідженням кількох наявних медичних

документів. За результатами експертизи було встановлено, що заподіяння цих ушкоджень могло бути в обидві дати, в той час як їх характер та походження не могли бути встановлені через відсутність рентгенівських знімків, зроблених у відповідний час, а також через відсутність іншої важливої медичної документації (див. пункти 16 і 21 вище).

25. У грудні 2004 року поняті, які були присутні при затриманні заявника 26 березня 2002 року, зазначили, що вони не були свідками будь-яких проявів поганого поводження.

26. Мати заявника, яку було допитано у січні 2005 року, зазначила, що після звільнення 29 березня 2002 року заявник скаржився на побиття працівниками міліції та біль у грудях.

27. 4 січня 2005 року прокурор Автономної Республіки Крим дав вказівку слідчому, *inter alia*, знайти медичну документацію заявника та допитати його співкамерників, з якими він тримався в камері у березні 2002 року.

28. У лютому та квітні 2005 року було вжито заходів для розшуку співкамерників заявника. Було встановлено місцеперебування лише чотирьох з них. Троє зі співкамерників не пам'ятали, щоб заявник скаржився на погане поводження чи потребував медичної допомоги, а четвертий зазначив, що заявник, без надання деталей, скаржився йому на те, що його було побито працівниками міліції.

29. 21 квітня 2006 року прокурор Автономної Республіки Крим надав негативну оцінку діям слідчого у зв'язку з тим, що не було проведено перевірку втрати медичної документації заявника. У червні 2006 року така перевірка була проведена, але безрезультатно. Заступник прокурора м. Євпаторії стверджував, що він передав документи своєму начальнику, який у жовтні 2002 року звільнився і посада якого на той час була невідомою.

30. 22 червня 2006 року було проведено іншу судово-медичну експертизу. Вона підтвердила висновки попередньої експертизи, також посилаючись на відсутність рентгенівських знімків як на перешкоду надання більш конкретних висновків.

31. У січні 2007 року заявника було вперше допитано в межах слідства щодо стверджуваного поганого поводження. За дорученням слідчого адміністрація в'язниці, де заявник на той час відбував покарання, відібрала в нього пояснення. Згідно з матеріалами слідства, не вдаючись до деталей, заявник зазначив, що раніше пояснював свої ушкодження випадковим падінням, тому що він не хотів, щоб працівника міліції притягли до кримінальної відповідальності.

32. 9 січня 2007 року заявнику було зроблено рентгенограму, за результатами якої було підтверджено наявність перелому одного ребра, що зрослося. Знімок було втрачено у 2007 році.

33. 4 грудня 2007 року прокурор Автономної Республіки Крим зазначив, що слідство не виконало ані попередніх його вказівок, ані вказівок Генерального прокурора України, які давалися 11 разів.

34. 30 січня 2008 року було проведено третю судово-медичну експертизу. Цього разу вона ґрунтувалась на візуальному обстеженні заявника та відбувалась у в'язниці, де він відбував покарання. Оскільки рентгенівські знімки, зроблені у квітні 2002 року та січні 2007 року, залишалися втраченими, а рентгенапарат у в'язниці був несправним, експерт зробив загальний висновок про те, що заявник міг отримати перелом ребра у квітні 2002 року. У будь-якому випадку видавалось неможливим встановити дату, характер і походження цих ушкоджень з огляду на вплив значного проміжку часу. Експертний висновок містив загальну інформацію про те, що, як правило, встановлення точної дати перелому є можливим лише протягом року від дати його заподіяння, оскільки пізніше переломи ребер, що зрослись, виглядають однаково.

35. 31 січня 2008 року прокурор м. Євпаторії виніс останню, чотирнадцяту в справі за скаргами заявника, постанову про відмову в порушенні кримінальної справи щодо працівника міліції Р. Він зазначив, що всі можливі слідчі дії були проведені, але не надав жодного обґрунтування твердженням заявника.

36. 19 травня, 18 листопада 2008 року та 3 червня 2009 року Євпаторійський міський суд (далі — Євпаторійський суд), апеляційний суд Автономної Республіки Крим (далі — апеляційний суд) і Верховний Суд України відповідно залишили вказану постанову без змін. Обґрунтування, наведене судами, зводилося до того, що вимоги статті 99 Кримінально-процесуального кодексу були дотримані, при цьому факти на підтвердження скарг заявника встановлені не були.

С. Кримінальне провадження щодо заявника

1. Перше провадження

37. 24 липня 2002 року та 18 березня і 23 вересня 2003 року відповідно Євпаторійський суд, апеляційний суд і Верховний Суд України визнали заявника винним у незаконному зберіганні наркотиків і крадіжці та призначили йому покарання у вигляді позбавлення волі строком на 3 роки і 6 місяців.

38. 25 листопада 2002 року заявника було заарештовано (при цьому причини затримки арешту невідомі).

2. Друге провадження

39. 20 травня 2003 року Євпаторійський суд визнав заявника винним у вчиненні 15 крадіжок протягом жовтня — листопада 2002 року та призначив йому покарання у вигляді позбавлення волі строком на 4 роки. Остаточне покарання за обома вироками — від 24 липня 2002 року та 20 травня 2003 року — було призначено у вигляді позбавлення волі строком на шість років.

40. Заявник подав апеляційну скаргу щодо обвинувачення у вчиненні злочину в сфері обігу наркотичних засобів.

41. 2 вересня 2003 року апеляційний суд відмовив у задоволенні апеляційної скарги як такої, що стосується іншого вироку (від 24 липня 2002 року).

42. 12 травня 2005 року Євпаторійський суд відмовив у задоволенні заяви заявника про надання його матері дозволу представляти його інтереси, посилаючись на те, що обидва вирoki щодо нього набули законної сили.

3. Інші події

43. 22 листопада 2008 року заявника після відбуття покарання в повному обсязі було звільнено з в'язниці.

44. У грудні 2008 року йому було надано можливість зняти копії з матеріалів справи.

45. 4 серпня 2009 року заявник пройшов комп'ютерну томографію, за результатами якої було виявлено давні переломи грудної кістки та трьох ребер.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

46. Відповідно до статті 99 Кримінально-процесуального кодексу за відсутності підстав до порушення кримінальної справи прокурор, слідчий, орган дізнання або суддя своєю постановою відмовляють у порушенні кримінальної справи.

47. Інші положення відповідного національного законодавства викладені в рішенні «Спінов проти України» (*Spinov v. Ukraine*), заява № 34331/03, пп. 32–33, від 27 листопада 2008 року).

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 3 КОНВЕНЦІЇ

48. Заявник скаржився, що 26 березня 2002 року він зазнав поганого поводження з боку працівників міліції і що за цим фактом не було проведено ефективного розслідування. Хоча він посилався на статті 3 і 13 Конвенції, Суд вважає, що ці скарги повинні бути розглянуті виключно за статтею 3 Конвенції, яка передбачає:

«Нікого не може бути піддано катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню».

A. Щодо прийнятності

49. Суд вважає, що ця скарга не є явно необґрунтованою у розумінні пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вона не є неприйнятною з якихось інших підстав. Отже, вона оголошується прийнятною.

B. Щодо суті

1. Подання сторін

50. Уряд заперечував проти тверджень заявника про погане поводження як не підтверджених жодними переконливими доказами. Уряд зазначив, що заявник не звертався з цього приводу за медичною допомогою ані під час тримання під вартою 26–29 березня 2002 року, ані протягом більш як двох тижнів після звільнення. Він міг зазнати ушкоджень, на які він скаржиться, перебуваючи на свободі, як він сам зазначив під час прийому у лікаря у квітні 2002 року. Уряд також вважав непереконливими пояснення заявника щодо десятимісячної затримки у поданні скарги, яка, згідно з твердженнями Уряду, призвела до безрезультатності подальшого провадження, не дивлячись на його ретельність. Уряд вказав, що державні органи робили все можливе, щоб перевірити твердження заявника, та не мали іншого вибору, як відхилити їх як безпідставні.

51. Заявник підтримав свої скарги, зазначаючи, що жодна з судово-медичних експертиз не суперечила їм. Стосовно розслідування він зазначив, що воно було тривалим і неефективним. Заявник вказав,

зокрема, на деякі недоліки, такі як втрата важливої медичної документації та затримки в проведенні судово-медичних експертиз, які, на його думку, мали суттєвий негативний вплив на його ефективність.

2. Оцінка Суду

(а) Щодо стверджуваного поганого поведження

52. Суд спершу зазначає, що ушкодження, на які скаржиться заявник, зокрема, численні переломи ребер, є достатньо серйозними, щоб становити погане поведження у значенні статті 3 Конвенції (див., наприклад, рішення у справі *«Гладіщев проти Росії»* (*Gladyshev v. Russia*), заява № 2807/04, пп. 54–58, від 30 липня 2009 року). Постає питання, чи має держава нести за них відповідальність.

53. Суд повторює, що твердження про погане поведження повинні бути підкріплені відповідними доказами. Суд при оцінці доказів керується критерієм доведення «поза розумним сумнівом». Таке доведення може впливати із сукупності ознак чи неспростовних презумпцій, достатньо вагомих, чітких і узгоджених між собою (див. рішення у справі *«Ірландія проти Сполученого Королівства»* (*Ireland v. the United Kingdom*) від 18 січня 1978 року, п. 161, Series A no. 25).

54. У цій справі єдиною спільною позицією сторін є той факт, що заявник мав декілька переломів ребер, у той час як вони не погодились щодо часу виникнення та походження цих ушкоджень і того, чи вони були результатом застосування сили працівниками міліції (див. для порівняння рішення у справі *«Стоїка проти Румунії»* (*Stoica v. Romania*), заява № 42722/02, пп. 48 і 66, від 4 березня 2008 року). Медичні докази, які складаються з трьох висновків судово-медичних експертиз (див. пп. 24, 30 і 34 вище), не прояснюють спірні питання. Суд також зазначає, що заявник не надав жодних інших вагомих доказів на підтримку своїх тверджень, таких як показання свідків (наприклад, як у рішенні в справі *«Мурадова проти Азербайджану»* (*Muradova v. Azerbaijan*), заява № 22684/05, пп. 51–52 і 108, від 2 квітня 2009 року) або документи, які підтверджують, що він потрапив до приміщення міліції здоровим, але звільнився з ушкодженнями (див. рішення у справі *«Сельмуні проти Франції»* (*Selmouni v. France*) [GC], заява № 25803/94, п. 87, ECHR 1999-V, з подальшими посиланнями).

55. Таким чином, Суд вважає неможливим встановити «поза розумним сумнівом», чи були ушкодження заявника завдані працівниками міліції, як він стверджував, і доходить висновку про те, що у цій справі не було порушення матеріального аспекту статті 3 Конвенції.

(b) Щодо адекватності розслідування

56. Суд підкреслює, що коли особа висуває небезпідставну скаргу про погане поводження щодо нього або неї з боку правоохоронних органів або інших представників держави, яке було незаконним та таким, що порушує статтю 3 Конвенції, це положення за своїм змістом вимагає проведення ефективного офіційного розслідування, здатного привести до встановлення та покарання винних у цьому осіб. В іншому випадку загальна юридична заборона катування та нелюдського і такого, що принижує людську гідність, поводження та покарання була б неефективною на практиці, і в деяких випадках представникам держави було б можливо фактично безкарно порушувати права тих, хто перебуває під їхнім контролем (див. рішення у справі «*Ассенов та інші проти Болгарії*» (*Assenov and Others v. Bulgaria*), від 28 жовтня 1998 року, п. 102, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-VIII).

57. Хоча у цій справі Суд в зв'язку з відсутністю доказів не визнав доведеним, що заявник зазнав поганого поводження, перебуваючи під контролем міліції, тим не менш, як він вирішував у попередніх справах, це в принципі не позбавляє скаргу за статтею 3 Конвенції її небезпідставності для цілей позитивного обов'язку провести розслідування (див. рішення у справі «*Бьокє та Кандемір проти Туреччини*» (*Boke and Kandemir v. Turkey*), заяви №№ 71912/01, 26968/02 і 36397/03, п. 54, від 10 березня 2009 року). Суд зазначає, що заявник скаржився до державних органів на те, що він зазнав тяжкого поганого поводження з боку працівників міліції. Достовірність цього твердження могла бути перевірена на підставі медичної документації заявника, яка була складена у квітні 2002 року. Однак, навіть незважаючи на те, що прокурор витребував відповідні документи одразу після подання заявником скарги, ці документи не тільки залишалися без оцінки, але були втрачені державними органами. Такий недолік ускладнює можливість встановлення Судом того, чи виникала за скаргами заявника обґрунтована підозра, яка б активізувала обов'язок державних органів ефективно їх розслідувати. У той же час, Суд бере до уваги той факт, що відповідальними за вищезазначений недолік — відсутність документів — є державні органи, а не заявник. Крім того, Суд враховує висновки судово-медичних експертиз, жоден з яких не суперечив твердженням заявника. Отже, у матеріалах справи немає нічого, що переконало б Суд у тому, що скарга заявника до державних органів про погане поводження була настільки позбавлена будь-якої обґрунтованої підозри, що не потребувала розслідування. Таким чином, Суд встановлює, що у цій справі держава мала позитивний обов'язок провести ефективне та належне розслідування вказаних тверджень.

58. Суд повторює, що обов'язок проводити розслідування — це не «обов'язок досягти результату, це обов'язок вжити заходів»: не кожне розслідування повинно неодмінно бути успішним або дійти висновку, який співпадає з версією викладу подій скаржника; однак воно має в принципі призвести до встановлення фактів справи та, якщо твердження підтвердяться, — до встановлення та покарання винних осіб (див. рішення у справі «Пол і Одрі Едвардс проти Сполученого Королівства» (*Paul and Audrey Edwards v. the United Kingdom*), заява № 46477/99, п. 71, ECHR 2002-II, з подальшими посиланнями). Органи влади завжди повинні добросовісно намагатись з'ясувати те, що трапилось, та не покладатися на поспішні та необґрунтовані висновки для закриття кримінальної справи або для обґрунтування для своїх рішень (див. справу «Ассенов та інші проти Болгарії» (*Assenov and Others*), п. 103 тощо).

59. Суд зазначає, що у цій справі заявник, якими б не були його міркування, дійсно не поспішав подати до державних органів свою скаргу щодо поганого поводження, звернувшись з нею вперше тільки через 10 місяців після дати, коли відбулась оскаржувана подія (див. п. 15 вище). Суд не виключає, що така затримка, в принципі, могла мати негативний вплив на ефективність розслідування. Однак, у цій справі немає підстав вважати, що це було *prima facie* перешкодою встановленню істини, оскільки розслідування могло ґрунтуватися на медичній документації заявника за квітень 2002 року або у межах розслідування могло бути призначено нову рентгенограму, для проведення якої ще було не пізно (див. пункт 34 вище). Жодного з цих заходів не було вжито. Як було зазначено вище, медична документація за квітень 2002 року безслідно зникла з матеріалів справи, в той час як рентгенограма заявника, яку було зроблено тільки у січні 2007 року, не давала можливості встановити точну дату отримання ним ушкоджень, і в будь-якому випадку вона також була втрачена за невстановлених обставин. Також варто зазначити, що, по-перше, заявник дотримався строків подання скарги, і, по-друге, органи слідства ніколи не посилялися на цю затримку як на перешкоду слідству.

60. Суд вважає показовим те, що тільки через 4 роки після стверджуваного поганого поводження було допитано самого заявника, незважаючи на неодноразові вказівки щодо цього органів прокуратури вищого рівня (див. пп. 22, 23 і 31 вище).

61. Суд також зазначає, що загалом розслідування тривало близько 5 років, зупинялось та відновлювалось 13 разів. На думку Суду, неодноразові повернення справи на додаткове розслідування свідчать про серйозні недоліки в національній системі здійснення слідства (див., у контексті статті 6 Конвенції, рішення у справі «Верцижєвська проти Польщі» (*Wierciszewska v. Poland*), заява № 41431/98, п. 46, від 25

листопада 2003 року, застосоване у контексті статті 3 в рішенні «*Козинець проти України*» (*Kozinets v. Ukraine*), заява № 75520/01, п.

61, від 6 грудня 2007 року). Враховуючи підстави для численних повернень справи на додаткову перевірку, на які було однозначно вказано прокурором Автономної Республіки Крим і Генеральним прокурором України та які головним чином полягали у незаконності, передчасності та безпідставності висновків слідства (див. пункт 17 вище), Суд вважає, що такі повернення дійсно свідчать про суттєві недоліки слідства. На його ефективність також негативно впливало нехтування слідчими вказівками прокурорів вищого рівня, що, здається, було звичайною практикою (див. пп. 23 і 33 вище).

62. Враховуючи зазначені вище недоліки, Суд вважає, що державні органи не провели належного розслідування тверджень заявника про погане поводження.

63. Таким чином, у цій справі мало місце порушення процесуального аспекту статті 3 Конвенції.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

64. Заявник скаржився за статтею 6 Конвенції, що він не мав достатньо часу та можливості для підготовки своєї апеляційної скарги під час першого провадження щодо нього. Друге провадження, за його твердженнями, було несправедливим з різних причин.

65. Суд зазначає, що відповідно до пунктів 1 і 4 статті 35 Конвенції ці скарги повинні бути відхилені як такі, що подані після спливу шестимісячного строку, та з підстав невичерпання національних засобів юридичного захисту відповідно.

III. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 34 КОНВЕНЦІЇ

66. Заявник також стверджував, посилаючись на статтю 34 Конвенції, що він зазнав труднощів при отриманні копій документів на підтвердження своєї заяви.

67. Суд зазначає, що заявник отримав усі документи, які він мав намір надіслати до Суду на підтвердження своєї заяви, маючи можливість зробити копії матеріалів усієї кримінальної справи (див. п. 44 вище), і немає підстав говорити про будь-які явні чи приховані перешкоди з боку державних органів у цьому відношенні. Відповідно Суд вважає, що державу не можна вважати такою, що не дотрималась своїх зобов'язань за статтею 34 Конвенції у цій справі.

IV. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

68. Стаття 41 Конвенції зазначає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода

69. Заявник вимагав 15 000 євро відшкодування моральної шкоди.

70. Уряд заперечив проти цієї вимоги.

71. Суд вважає, що заявник зазнав моральної шкоди, яка не може бути відшкодована лише шляхом визнання порушення його прав, гарантованих Конвенцією. Враховуючи обставини справи та здійснюючи оцінку на засадах справедливості відповідно до статті 41 Конвенції, Суд присуджує заявнику 6000 євро відшкодування моральної шкоди з урахуванням будь-якого податку, який може бути стягнуто.

B. Судові витрати

72. Заявник також вимагав 7 євро компенсації поштових витрат, понесених ним під час розгляду справи Судом.

73. Уряд залишив питання на розсуд Суду.

74. Відповідно до практики Суду заявник має право на відшкодування судових витрат, якщо буде доведено, що такі витрати були фактичними і неминучими, а їх розмір — обґрунтованим. У справі, що розглядається, Суд, беручи до уваги наявну в нього інформацію та зазначені вище критерії, вважає за належне присудити 7 євро компенсації судових витрат.

C. Пеня

75. Суд вважає належним призначити пеню виходячи з розміру граничної позичкової ставки Європейського центрального банку плюс три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скарги за статтею 3 Конвенції прийнятними, а решту скарг у заяві — неприйнятними.
2. *Постановляє*, що у цій справі не було порушення матеріального аспекту статті 3 Конвенції.
3. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення процесуального аспекту статті 3 Конвенції.
4. *Постановляє*, що Україна дотрималася своїх зобов'язань за статтею 34 Конвенції.
5. *Постановляє*, що:
 - (а) упродовж трьох місяців від дня, коли це рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має виплатити заявнику 6000 (шість тисяч) євро відшкодування моральної шкоди та 7 (сім) євро відшкодування судових витрат з урахуванням будь-якого податку, який може бути стягнуто із зазначених сум; ці суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (б) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на ці суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, плюс три відсоткові пункти.
6. *Відхиляє* решту вимог заявника стосовно справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою і повідомлено письмово 15 липня 2010 року відповідно до пунктів 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК
Секретар

Пеер ЛОРЕНЦЕН
Голова